

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 18 69
F: 01 478 16 99
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE
DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INFORMACIJSKI POOBlašČENEC REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA

VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VRHOVNO TOŽILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE

ZDRUŽENJE OBČIN SLOVENIJE
SKUPNOST OBČIN SLOVENIJE
ZDRUŽENJE MESTNIH OBČIN SLOVENIJE
OBČINE

Številka: 0100-159/2013-25
Datum: 17.12.2013

ZADEVA: Pojasnilo v zvezi z izvajanjem Zakona o načinu izplačila razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev (ZNIRPJU)

Spoštovani,

dne 6.12.2013 je bil v Uradnem listu RS, št. 100/13, objavljen Zakon o načinu izplačila razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev (v nadaljevanju: ZNIRPJU), ki je v skladu s 6. členom začel veljati naslednji dan po objavi, torej **7.12.2013**.

Zakon je bil sprejet upoštevaje odločitev delovnih in socialnih sodišč, iz katerih izhaja, da je Republika Slovenija kršila 50. člen Kolektivne pogodbe za javni sektor, ker delavcem, ki so bili za čas od 1. 10. 2010 do 31. 5. 2012, v skladu z Aneksom št. 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (Uradni list RS, št. 91/09; v nadaljevanju Aneks 2), upravičeni do odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, ni priznala in ni izplačevala tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah. Navedena odločitev je bila potrjena tudi s strani Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, kot najvišje instance v delovnih sporih. Glede na to, da določbe KPJS veljajo za vse javne uslužbenke (osebna veljavnost KPJS) zaposlene v državnih organih, samoupravnih lokalnih skupnosti, javnih agencijah, javnih skladih, javnih zavodih, javnih gospodarskih zavodih ter drugih osebah javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalnih skupnosti (stvarna veljavnost KPJS) je bil z namenom zagotovitve enake obravnave vseh subjektov, ki so upravičeni do izplačila tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah in jim le ta še ni bila izplačana ter enotnega in preglednega načina izplačila sprejeta odločitev, da se bo problematika izplačila tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah uredila z zakonom.

ZNIRPJU tako jasno opredeljuje vsebino izplačila iz naslova odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah v skladu z Aneksom 2, določa upravičence in zavezance, način in skrajne roke za izplačilo ter obveznost delodajalca javnega uslužbenca seznaniti z vsebino izplačila (obvestilo).

1. VSEBINA IZPLAČILA IZ NASLOVA TRETJE ČETRRTINE ODPRAVE NESORAZMERIJ V OSNOVNIH PLAČAH

Na podlagi 1. člena ZNIRPJU se posameznikom, ki so bili v skladu z Aneksom 2 upravičeni do odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, izplača:

- razlika v plači za obdobje od 1.10.2010 do 31.5.2012, ki se izračuna po vseh elementih, ki vplivajo na izračun plače (osnovna plača, del plače iz naslova delovne uspešnosti, dodatki)¹ v mesecu, za katerega se izplačuje razlika,
- razlika v nadomestilih plače v breme delodajalca in drugih prejemkov iz delovnega razmerja v breme delodajalca, pri katerih je bila v osnovi za določitev višine nadomestila plače in drugih prejemkov iz delovnega razmerja upoštevana plača upravičenca za obdobje od 1.10.2010 do 31.5.2012 (nadomestila za praznik, dopust, boleznina do 30 delovnih dni, odpravnina...),
- pripadajoče zamudne obresti do dneva izplačila.

Plača, nadomestila plače v breme delodajalca in drugi prejemki iz delovnega razmerja v breme delodajalca se za vsak mesec ponovno obračunajo v skladu s predpisano metodologijo obračunavanja in izplačevanja plač in nato ugotovi razlika do že obračunanega zneska za isti mesec.²

¹ V okviru plače oz. dodatkov so zajeta tudi izplačila iz naslova dežurstva, stalne pripravljenosti in dela preko polnega delovnega časa.

² Pri tem je treba biti pozoren tudi na prejemnike minimalne plače.

2. UPRAVIČENCI

V skladu s 1. členom ZNIRPJU so upravičenci do izplačila razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah za čas od 1.10.2010 do 31.5.2012 vsi, ki so bili v navedenem obdobju:

- v delovnem razmerju pri delodajalcu javnega sektorja in drugih delodajalcih, ki so v skladu z zakonom in kolektivnimi pogodbami dejavnosti in poklicev zavezani, da izplačujejo plačo in druge prejemke v skladu s predpisi in kolektivnimi pogodbami, ki veljajo za javni sektor,
- so bili v skladu z Aneksom 2 upravičeni do odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah in
- jim razlika v izplačilih zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah (plača, nadomestila plače v breme delodajalca, drugi prejemki iz delovnega razmerja v breme delodajalca in zamudne obresti) še ni bila izplačana ali ni bila izplačana v celoti.

Zakon določa pravico do izplačila ne glede na to, ali je bila upravičencu pravica priznana s sodno odločbo in ne glede na to, ali je v času izplačila še v delovnem razmerju v javnem sektorju ali pa mu je le to iz katerega koli razloga prenehalo (upokojitev, zaposlitev v zasebnem sektorju, smrt...).

3. ZAVEZANCI

Zavezanec za izplačilo je državni organ, samoupravna lokalna skupnost, javna agencija, javni sklad, javni zavod, javni gospodarski zavod ter druga oseba javnega prava, ki je posredni uporabnik državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: subjekt javnega sektorja), pri katerem je imel upravičenec sklenjeno delovno razmerje v obdobju od 1.10.2010 do 31.5.2012 oziroma subjekt javnega sektorja, ki je upravičencu izplačal nadomestilo plače v breme delodajalca ali drug prejemek iz delovnega razmerja (npr. odpravnina).

Zavezanec za izplačilo je tudi drug delodajalec, ki je v skladu z zakonom in kolektivnimi pogodbami dejavnosti in poklicev zavezan, da izplačuje plače in druge prejemke v skladu s predpisi in kolektivnimi pogodbami, ki veljajo za javni sektor.

Če je subjekt javnega sektorja prenehal ali je bil ukinjen, je zavezanec za izplačilo subjekt, na katerega so bile prenesene njegove naloge in javni uslužbenci (v nadaljnjem besedilu: pravni naslednik). Če pravnega naslednika ni ali pravni naslednik ni subjekt javnega sektorja, je zavezanec za izplačilo ustanovitelj subjekta javnega sektorja, ki je prenehal ali je bil ukinjen.

V skladu z ZNIRPJU je zavezanec dolžan izvesti vse potrebne postopke za realizacijo izplačila in je v tej zvezi dolžan tudi vzpostaviti stik z vsemi upravičenci, torej tudi tistimi, ki niso več v delovnem razmerju pri delodajalcu javnega sektorja.

Z upravičenci, katerim je delovno razmerje že prenehalo, zavezanec za izplačilo razlike stopi v stik tako, da jim pošlje obvestilo na zadnji zavezancu znani naslov upravičenca, v kolikor upravičenec ne sporoči zavezancu drugega naslova.

Za umrle javne uslužbenke je o pravici do izplačila tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah potrebno obvestiti krajevno pristojno okrajno sodišče, na katerega območju je imel zapustnik ob smrti stalno ali začasno prebivališče; če zapustnik ob smrti ni imel niti stalnega, niti začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pa je treba obvestiti sodišče, na območju katerega je zapuščina (1. in 2. odst. 177. čl. Zakona o dedovanju).

4. NAČIN IZPLAČILA-OBROKI

ZNIRPJU v 3. členu določa največje število obrokov, obdobje odprave tretje četrtine, ki je zajeto v posameznem obroku in skrajne roke izplačila.

Zakon določa, da se izplačilo opravi v največ dveh obrokih.

Prvi obrok se izplača najkasneje do konca meseca februarja 2014. Ta obrok zajema izplačila za obdobje od 1.10.2010 do 31.7.2011 s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi.

Drugi obrok se izplača najkasneje do konca meseca januarja 2015. Ta obrok zajema izplačila za obdobje od 1.8.2011 do 31.5.2012 s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi.

Zakonske zamudne obresti tečejo od prvega naslednjega dne po dnevu, ki je določen za izplačilo posamezne vrste izplačila do dneva izplačila.

Glede na to, da zakon določa skrajne roke izplačila, lahko posamezen subjekt javnega sektorja, če s tem ne ogrozi poslovanja oziroma izvajanja javne službe, izvede izplačilo pred zakonsko določenima rokoma, prav tako pa lahko izplačilo za celotno obdobje izvede v enkratnem znesku.

5. OBVESTILO

Zavezanec za izplačilo mora upravičencu najkasneje do izplačila posameznega obroka izdati obvestilo.

Obvestilo vsebuje izračun, iz katerega je razvidno:

- bruto znesek po posameznih elementih plače, nadomestil v breme delodajalca in drugih prejemkov v breme delodajalca za čas, za katerega je izvršeno izplačilo, prikazano po posameznih mesecih in
- zakonske zamudne obresti (izračunane od posameznih mesečnih zneskov razlik) do dneva izplačila posameznega obroka.

Zavezancu za izplačilo obvestila ni treba izdati, če so vsi podatki, ki bi jih moralo vsebovati obvestilo, prikazani na plačilni listi, izdani ob izplačilu.

6. OBVEZNE DAJATVE

Izplačilo razlike v plači, nadomestil v breme delodajalca in drugih prejemkov v breme delodajalca po ZNIRPJU se obravnava kot dohodek iz zaposlitve, ki se izplača za več mesecev skupaj. Pri izplačilu razlike v izplačilih se izračuna in plača obvezne dajatve (prispevki za socialno varnost in akontacija dohodnine) v skladu s predpisi, veljavnimi **na dan izplačila razlike** (Zakon o dohodnini, Zakon o davčnem postopku, Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakon o urejanju trga dela in Zakon o prispevkih za socialno varnost).

- **Prispevki**

Od razlike v izplačilih se obračunajo in plačajo prispevki za socialno varnost delojemalcev in delodajalcev. Pri tem se morebitne oprostitev po 156. členu Zakona o pokojninskem in

invalidskem zavarovanju (oprostitvev za starejše delavce)³ ne morejo upoštevati, saj gre za izplačilo razlike v dohodku iz zaposlitve, ki se nanaša na obdobje pred uveljavitvijo tega člena.

- **Akontacija dohodnine**

Akontacija dohodnine se izračuna skladno s petim odstavkom 127. člena Zakona o dohodnini, ki določa, da če se dohodek iz zaposlitve, ki se vštevava v davčno osnovo, izplača za več mesecev skupaj, se akontacija dohodnine izračuna od celotnega izplačila navedenega dohodka, po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka. Za ugotovitev povprečne stopnje dohodnine od enomesečnega dohodka, se prejeti dohodek, ki se nanaša na več mesecev, razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se nanaša, vendar ne več kot na 12 mesecev. Najkasneje na dan izplačila razlike v izplačilih izplačevalec dohodka davčnemu organu dostavi REK-1 obrazec.

- **Odmera dohodnine na letni ravni**

Skladno s prvim odstavkom 4. člena ZNIRPJU se pri odmeri dohodnine na letni ravni, za izplačilo razlike v izplačilih po tem zakonu, upošteva povprečenje v skladu s 120. členom Zakona o dohodnini. Za zagotovitev pravilnega vštevanja dohodka v odmero dohodnine tako izplačevalec dohodka predloži REK-1 obrazec z oznako vrste dohodka 1095 Izplačilo plač po sodni odločbi, pri čemer na zbirnem REK obrazcu označi uporabo povprečenja.

Skladno z drugim odstavkom 4. člena ZNIRPJU se od zamudnih obresti ne plača dohodnina. Izplačila teh zamudnih obresti izplačevalec dohodka ne prikazuje na REK obrazcu.

Glede na to, da se ZNIRPJU nanaša na upravičence, katerim razlika v izplačilih zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah še ni bila izplačana ali ni bila v celoti izplačana, tudi posebna davčna obravnava, ki je določena s tem zakonom, velja le za navedene upravičence.

7. OSNOVA ZA IZRAČUN ZAMUDNIH OBRESTI

Zakonske zamudne obresti se izračunajo od posameznih neto zneskov razlike v izplačilih zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah. Navedeni neto znesek razlike v izplačilih se izračuna upoštevaže že izplačano neto izplačilo za posamezni mesec in neto izplačilo za posamezni mesec, do katerega bi bil upravičenec upravičen ob izplačilu tega dohodka pod pogoji, ki so veljali na dan izplačila že izplačanega neto izplačila za posamezni mesec, upoštevaže stopnje prispevkov za socialno varnost in stopnje dohodnine, ki so veljale na dan tega izplačila in upoštevaže osebne olajšave, do katerih je bil upravičenec upravičen na dan posameznega izplačila tega dohodka za čas od 1. oktobra 2010 do 31. maja 2012 (npr. pri izplačilu za oktober 2010 se upoštevaže prispevne stopnje, dohodninska lestvica in olajšave, ki so veljale na dan izplačila plače za mesec oktober 2010).

³ Podrobnejše pojasnilo DURS:

http://www.durs.gov.si/si/prispevki_za_socialno_varnost/prispevki_za_socialno_varnost_pojasnila/delna_o_prostitvev_placila_prispevkov_delodajalca_za_starejse_delavce/

8. VPLIV PORAČUNA IZPLAČIL NA PRAVICE IZ SOCIALNIH ZAVAROVANJ

- Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Posredovanje spremembe podatkov o zavarovalni dobi in osnovah

V skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in predpisi s področja matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja mora subjekt javnega sektorja v roku 8 dni od izplačila razlike plače javiti spremembo podatkov o ugotovljeni zavarovalni dobi in plačah oziroma osnovah Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZPIZ). To konkretno pomeni, da mora subjekt javnega sektorja, ki bo izplačal razliko v izplačilih februarja 2014 v roku 8 dni od izplačila sporočiti spremembe za leto 2010 in 2011, pri čemer pa bo v večini primerov za leto 2011 moral posredovati dva obrazca M-4 in sicer za obdobje od 1.1. do 30. 6.2011 in za obdobje od 1.7 do 31.7.2011 (posledica prehoda na enotno registrsko številko zavezanca z dnem 1.7.2011). Nadalje mora subjekt javnega sektorja, ki bo meseca januarja 2015 izplačal razlike v izplačilih za obdobje od 1.8.2011 do 31.5.2012 sporočiti spremembe za leto 2011 in spremembe za leto 2012. Sprememba že posredovanih podatkov se javlja preko aplikacije za posredovanje podatkov na obrazcih M-4 s šifro prijave 1.

Za tiste subjekte javnega sektorja, ki bodo razlike v plači izplačali v dveh obrokih, bo ZPIZ omogočil izjemo od splošnega roka 8 dni po nastanku spremembe in jim omogočil, da podatke posredujejo, ko so vse razlike v plači izplačane, to je najkasneje januarja 2015. Navedeno pomeni, da bo tak subjekt dolžan posredovati le tri obrazce M-4, in sicer en obrazec M-4 za leto 2010, en za leto 2011 in en za leto 2012. V letu 2011 namreč v tem primeru razliko v plači lahko javi za katerokoli obdobje (1.1 do 30.6. ali 1.7. do 31.12.), saj se za izračun pokojninske osnove vsi zneski v posameznem koledarskem letu seštevajo. Namesto petih obrazcev M-4, tako izpolni le tri. Torej bo lahko subjekt javnega sektorja, ki upravičencem izplača razlike v plači v dveh obrokih v skladu z določbami ZNIRPJU, javil spremembo podatkov o plači oziroma osnovi najkasneje v roku 8 dni po zadnjem izplačilu.

Vpliv na pridobljene pravice

Izplačilo razlike v plači za obdobje od 1.10.2010 do 31.5.2012 lahko vpliva tudi na že pridobljene pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (pravica do starostne ali predčasne, invalidske, družinske ali vdovske pokojnine, pravice iz invalidskega zavarovanja). Ne glede na pravnomočnost odločb o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, lahko upravičenec na podlagi izplačane razlike v plači, vloži zahtevo za ponovno odmero pokojnine ali kratkoročne dajatve, pri čemer mu gre pravica do novo odmerjene dajatve od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi zahteve za odmero pokojnine oziroma druge dajatve, vendar največ od dneva plačila prispevkov.

Če subjekt javnega sektorja za uživalca pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni javil sprememb podatkov o plači oziroma osnovi, mora to storiti na zahtevo Zavoda v roku 8 dni od prejema te zahteve.

Potrebno je opozoriti na možnost poročila refundacij za tiste delovne invalide, ki jim je pravica do nadomestila zaradi dela s skrajšanim delovnim časom priznana po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, s spremembami in dopolnitvami – v nadaljevanju ZPIZ-92). Po določbi 131. člena ZPIZ -92 je namreč nadomestilo plače zaradi dela s skrajšanim delovnim časom enako razliki med plačo, ki jo prejema zavarovanec s preostalo delovno zmožnostjo za krajši delovni čas od polnega, in plačo, ki bi jo dobival, če bi opravljal isto delo s polnim delovnim časom. V primeru, da bo subjekt javnega sektorja zahteval razliko v

refundaciji, bo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije znesek refundacije poračunal. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje bo na podlagi poročuna ustrezno spremenil tudi prijavo o osnovah.

- **Pravice iz naslova starševskega varstva**

Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 110/06 – UPB2 in 10/08, v nadaljevanju ZSDP) v prvem odstavku 41. člena določa, da je osnova za posamezno vrsto starševskega nadomestila povprečna osnova, od katere so bili obračunani prispevki za starševsko varstvo v skladu z 9. členom tega zakona v zadnjih 12 mesecih pred vložitvijo prve vloge za starševski dopust.

Ker bodo prispevki za starševsko varstvo pri izplačilu zneska za odpravo plačnih nesorazmerij obračunani ob izplačilu (februarja 2014), se skladno z zgoraj citiranim členom znesek izplačila odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij ne všteva v osnovo za izračun starševskega nadomestila za nazaj.

Osebam, ki so oziroma bodo uveljavljale starševski dopust od novembra 2010 do vključno februarja 2014 centri za socialno delo ne bodo izdali novih odločb, saj se za izračun višine starševskega nadomestila upoštevajo osnove, od katere so bili obračunani prispevki za starševsko varstvo v zadnjih 12 mesecih pred vložitvijo prve vloge za starševski dopust.

Zaradi takšne ureditve se bo vlagateljem, ki bodo pravico do starševskega dopusta uveljavljali od marca 2014 do februarja 2015 pri izračunu nadomestila všteval v osnovo znesek izplačila odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij.

- **Pravice iz naslova zavarovanja za brezposelnost**

V skladu z 61. členom Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12-ZUJF, 21/13, 63/13-ZIUPTDSV, 63/13 in 100/13; v nadaljevanju: ZUTD) osnovo za odmero pravice do denarnega nadomestila praviloma predstavlja plača, prejeta v obdobju osmih mesecev pred mesecem nastankom brezposelnosti (v nekaterih primerih tudi prejeta nadomestilo plače); osnova za odmero denarnega nadomestila se torej določi na podlagi povprečja plač, ki jih zavarovanec v tem obdobju dejansko prejme. Navedeno pomeni, da se bo zavarovancem - javnim uslužbencem, pri katerih bi brezposelnost nastopila po izplačilu omenjenega poročuna plač za nazaj, ki bo izplačan v obdobju, relevantnem za določitev osnove za odmero denarnega nadomestila, v slednjo upošteval tudi prejeti znesek iz naslova premalo izplačanih plač.

Ni pa mogoče zavzeti enakega stališča v primerih, v katerih je bilo že odločeno o pravici do denarnega nadomestila (t.j. za nazaj) in v primerih uveljavljanja navedene pravice do datuma izplačila omenjenega poročuna. Glede na določbo 61. člena ZUTD je bila (oziroma še bo) v teh primerih osnova za odmero denarnega nadomestila prav tako določena v višini povprečne mesečne plače, prejete v določenem obdobju pred mesecem nastanka brezposelnosti, zaradi česar naknadno izplačilo poročuna plač za nazaj na pravilnost določitve te osnove ne bo moglo vplivati, ne glede na to, da bi bila osnova za odmero denarnega nadomestila višja, če bi bile plače v tistem obdobju izplačane v pravilni višini.

Pri tem je potrebno omeniti, da se poročun 3/4 plačnih nesorazmerij, ki se nanaša na obdobje od 1. 10. 2010 dalje, z vidika pravice do denarnega nadomestila nanaša (tudi) na obdobje, ko je pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti urejal še Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB), objavljen v Uradnem listu RS, št. 107/06 - uradno prečiščeno besedilo (in ki je veljal do 31. 12. 2010, s 1. 1. 2011 pa se je pričel uporabljati ZUTD). Ta je osnovo za odmero denarnega nadomestila urejal v 20. členu, in sicer jo je določal kot

povprečno mesečno plačo zavarovanca, ki jo je ta prejemal v obdobju 12 mesecev pred nastankom brezposelnosti. Glede na takšno zakonsko opredelitev osnove poračun 3/4 plačnih nesorazmerij ne bo mogel vplivati niti na podlagi ZZZPB določene osnove za odmero denarnega nadomestila (t.j. na pravice, priznane v obdobju od 1. 10. 2010 do izteka veljavnosti ZZZPB).

V skladu z navedenim ima torej poračun 3/4 plačnih nesorazmerij vpliva na odmero (in posledično tudi na višino) denarnega nadomestila za primer brezposelnosti pri tistih zavarovancih, ki bodo denarno nadomestilo uveljavljali po izplačilu omenjenega poračuna.

- **Pravice iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja**

Kar zadeva vpliv izplačila razlike v plači na obračun nadomestil plač, ki jih delavcem v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja izplačujejo njihovi delodajalci, pojasnjujemo, da nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela določa 13. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 9/92, 13/93, 9/1996, 29/98, 77/98, 6/99, 56/99, 99/01, 42/02, 60/02, 126/03, 62/05, 76/05, 100/05, 38/06, 114/06, 91/07, 76/08, 62/10, 40/11, 87/11, 40/12, 96/12, 21/13, 63/13 in 91/13).

Prvi odstavek 140. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03, 35/03, 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12 in 106/12; v nadaljnjem besedilu: pravila) določa, da je osnova za nadomestilo zavarovančeva povprečna mesečna plača in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela.

Prvi odstavek 141. člena pravil določa, da se v osnovo za izračun nadomestila med drugim ne všttevajo poračuni plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila.

Obračun nadomestil plač med začasno zadržanostjo od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja ureja tudi Pravilnik o obračunu bruto nadomestil plač med začasno zadržanostjo od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja in o načinu vlaganja zahtevkov delodajalcev za povračilo izplačanih nadomestil (Uradni list RS, št. 130/04, 121/05, 129/06 in 8/07, v nadaljnjem besedilu: pravilnik), ki v 4. točki v prvega odstavka 9. člena določa, da je osnova za nadomestilo delavčeva povprečna mesečna plača in nadomestila, ki so bila izplačana v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela. V 5. točki prvega odstavka 10. člena pa določa, da se v osnovo za izračun nadomestila plače med drugim ne všttevajo poračuni plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila.

Prvi odstavek 14. člena pravilnika določa, da nadomestilo plače ne more biti manjše od zajamčene plače in ne višje od plače, ki bi jo delavec dobil, če bi delal.

Izplačilo posameznega obroka razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev v skladu z ZNIRPJU, ki se bo nanašalo na obdobje od 1. 10. 2010 do 31. 5. 2012, se v skladu z zgoraj navedenim ne všteva v osnovo za izračun nadomestil plače med začasno zadržanostjo od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja za tiste zadržanosti od dela, ki so nastale v letih 2011 – 2013. Izplačilo razlike v plači se bo všttevvalo v osnovo za izračun nadomestila plače za zadržanosti od dela, ki bodo nastale v posameznem letu po koledarskem letu, v katerem bo izplačan posamezen obrok razlike v plači.

9. VPLIV PORAČUNA IZPLAČIL NA VIŠINO NADOMESTILA V BREME DELODAJALCA IN DRUGIH PREJEMKOV IZ DELOVNEGA RAZMERJA

Kadar se za določitev osnove za izračun nadomestila plače v breme delodajalca (nadomestila za praznik, dopust, boleznina do 30 delovnih dni,...) in drugih prejemkov iz delovnega razmerja upošteva plača meseca, v katerem je upravičenec prejel tudi izplačilo v skladu z ZNIRPJU, se izplačilo na podlagi ZNIRPJU ne všteva v osnovo za izračun nadomestila oziroma za določitev višine drugih prejemkov. Osnova za določitev višine nadomestila plače v breme delodajalca in odpravnin je urejena različno (z zakoni ali kolektivnimi pogodbami).

10. OSTALE POSEBNOSTI

- Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (poklicno zavarovanje)

Zavarovancem obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja (poklicno zavarovanje) se plačajo prispevki v odstotku od osnove določene v skladu z predpisi, ki urejajo obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje (poklicno zavarovanje). Glede na to, da osnova za poklicno zavarovanje zajema tudi izplačila, ki so v skladu z ZNIRPJU predmet povračila iz naslova tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah, so zavarovanci upravičeni tudi do vplačila prispevkov za poklicno zavarovanje iz tega naslova, in sicer upošteva prispevno stopnjo, veljavno v obdobju od 1.10.2010 do 31.5.2012, to je 10,55 %.

- Sindikalna članarina

V skladu s tretjim odstavkom 207. člena ZDR-1 delodajalec v skladu z aktom sindikata, katerega član je delavec, obračuna sindikalno članarino od razlike v plači in razlike v nadomestilu plače v breme delodajalca.

11. POROČANJE IZPLAČILA TRETJE ČETRTRINE NESORAZMERJA V OSNOVNIH PLAČAH V ISPA

V skladu s Pravilnikom o metodologiji za posredovanje in analizo podatkov o plačah v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 33/09, 55/12, v nadaljevanju Pravilnik) in v skladu z Uredbo o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 14/09, 23/09, 23/09, 48/09, 113/09, 25/10, 67/10, 105/10, 45/12, 24/13 in 51/13) se posreduje podatke, ki se nanašajo na izplačilo razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah za vsak tip izplačila pod vrsto izplačila, opredeljeno kot poračun, npr. A900, B900, C900... za mesec oktober 2010, A900, B900, C900... za mesec november 2010. Lahko pa se podatki za pretekla obdobja posredujejo za vsako vrsto izplačila posebej, npr. A010, A020, B010, G020..., C010, C020..., odvisno od posameznih vrst izplačil, ki so bila javnemu uslužbencu izplačana v mesecu, za katerega se ugotavlja razlika v plači. Šifra za podatek o zamudnih obrestih je J141.

Pri tem pripominjamo, da je potrebno za vsako vrsto izplačila navesti pravilno obdobje obračuna, kar je navedeno v 9. členu Pravilnika pri sklopu podatkov vrste izplačil in pri sklopu podatkov o proračunskem uporabniku.

Pri sklopu podatkov vrste izplačil je potrebno navesti obdobje obračuna, ki se nanaša na dejansko obdobje, iz katerega izhajajo pravice do posameznega izplačila, obdobje pri podatkih o proračunskem uporabniku pa je tekoče-konkretno obdobje, za katero se izvaja obračun. Kot primer navajamo izplačilo razlike v mesecu februarju 2014. V tem primeru bo mesec in leto v sklopu podatkov o proračunskem uporabniku »022014« in pri sklopu podatkov vrst izplačil »102010«, »112010«..., odvisno od mesecev, za katere se izračuna razlika v plači.

Za podatke, ki se nanašajo na izplačilo tretje četrtine se v polju pod »oznaka« navede vrednost 3. Podatek je naveden v četrtem odstavku 9. člena Pravilnika, in sicer v sklopu podatkov o proračunskem uporabniku.

Prosimo, da ministrstva s tem dopisom seznanijo posredne uporabnike proračuna s svojega delovnega področja.

S spoštovanjem,

dr. Gregor VIRANT
MINISTER

Poslano:
- naslov